

Vergaderjaar 2009–2010

32 274

Instituut voor internationaal milieurecht

Nr. 1

**BRIEF VAN DE MINISTERS VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTE-
LIJKE ORDENING, EN MILIEUBEHEER EN VAN BUITENLANDSE
ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 december 2009

Hierbij wordt aan uw Kamer het afgeronde onderzoek gezonden¹ naar de haalbaarheid, wenselijkheid en toegevoegde waarde van een milieu-instituut in Den Haag. Dit instituut zou moeten dienen ter ondersteuning van de ontwikkeling en toepassing van het internationale milieurecht (onder de naam: The Hague Environmental Law Facility, verder te noemen: HELF). De aanleiding tot het onderzoek vormde de Kamervraag van de heer van der Ham tijdens de begrotingsbehandeling van VROM in oktober 2006 over de naleving en handhaving van internationale milieuregels. Het betreffende onderzoek is aangekondigd in de brief van de staatssecretaris van VROM en de minister van BZ van 23 oktober 2006 aan uw Kamer ter vaststelling van de begrotingsstaten van VROM en BZ voor het jaar 2007 (kamerstukken II, 30 800 V en 30 800 XI, nr. 44). Het onderzoek is gefinancierd door de ministeries van VROM en BZ en door de gemeente Den Haag.

Het onderzoeksrapport beschrijft dat de uitvoering en handhaving van internationale normen op een aantal punten tekort schiet. De complexiteit van de internationale milieuregels leidt ertoe dat benadeelden in onvoldoende mate hun recht kunnen halen. De onderzoekers hebben de wenselijkheid van de oprichting van HELF in Den Haag in kaart gebracht door interviews af te nemen bij bestaande organisaties en instanties die werkzaam zijn op het terrein van het internationale milieurecht. Het rapport concludeert dat het oprichten van HELF in Den Haag wenselijk is.

Het rapport onderzoekt de volgende taken van HELF:

- hulp verlenen aan personen en/of staten bij het vinden van een instantie die de naleving of handhaving van het internationale milieurecht kan waarborgen (access to justice);
- kennis vergroten van overheidsfunctionarissen van met name ontwikkelingslanden die werkzaam zijn op het terrein van de uitvoering of handhaving van het internationale milieurecht (capacity building);

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

- vergroten van de synergie tussen de secretariaten van internationale milieuverdragen.

Onze reactie op de mogelijke taken van HELF is als volgt.

Ad a. Het rapport beschrijft, dat zowel staten als niet-statelijke partijen gebruik kunnen maken van HELF om hulp te vragen om een geschil te beslechten (access to justice). Naar onze mening vormt het opzetten van een nieuw instituut geen waarborg op zich voor het organiseren van afdoende hulp bij het zoeken naar «access to justice». In het rapport wordt de toegevoegde waarde van een nieuw instituut ten opzichte van bestaande mogelijkheden onvoldoende onderbouwd.

Ad b. De onderzoekers stellen dat een trainingsfunctie voor onderhandelaars en ambtenaren een bijkomende functie van HELF kan zijn. Wij zien ook op dit vlak geen toegevoegde waarde van de oprichting van HELF naast reeds bestaande opleidingen en trainingsmogelijkheden bij een aantal gerenommeerde instituten, zoals Clingendael, IUCN en UNEP.

Ad c. De onderzoekers zijn van mening dat het oprichten van HELF niet zal bijdragen aan het vergroten van synergie in de uitvoering van internationale milieuverdragen. Deze conclusie van de onderzoekers delen wij. De secretariaten van de milieuverdragen bevinden zich niet in Den Haag, maar elders in Europa (Genève, Bonn). Vergroting van de synergie tussen de milieuverdragen vereist nauwe samenwerking met de verdragssecretariaten. Doordat deze secretariaten zich buiten Den Haag bevinden, ligt dit niet voor de hand.

Ofschoon het in theorie mogelijk is dat de oprichting van een instituut als HELF aansluit bij het beleid van de regering om de positie van Den Haag als juridische hoofdstad van de wereld te versterken, constateren wij dat het rapport de toegevoegde waarde van HELF onvoldoende aannemelijk maakt.

In de eerdergenoemde brief van 23 oktober 2006 hebben wij tevens toegezegd verklaringen af te leggen om de verplichte rechtsmacht te aanvaarden in het kader van verschillende multilaterale milieuverdragen die een regeling kennen voor de voorlegging van geschillen aan het Internationaal Gerechtshof met betrekking tot de interpretatie of de toepassing van die verdragen. Aan deze toezegging is inmiddels gevolg gegeven. De verklaringen zijn afgelegd in het laatste kwartaal van 2008 voor alle landen van het Koninkrijk waarvoor deze verdragen gelden.

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. M. Cramer

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen